

Felelet Szász Bélának.

II.
Debreczen, 1883. aug. 25.

(Z-s.) Vályi János érdemeit ezuttal nem szándéksunk száraz adatokkal bizonyítani, azok helyett a következményekre, az okok helyett az okozatra utalunk, mely amazok nélkül soha nem jö léte.

Mi úgy tudjuk, hogy a hála, mely elismerésben és szeretetben válik ténynyé, mindig legbiztosabb mérlege az érdemnek és nagyságnak és hogy az embert legjobban azok ismerik, kik hozzá legközelebb állanak. A tüz legerősebben a mellette melegeit. A világosság ereje a távoltság négyzetével fogy. A mi a physikában törvény, a lelek és erkölcsstanban is alkalmazható.

Vályi János nem csak egyházmegyéjének szavazatait nyerte meg, hanem ő mellé sorakozott a nagybányai, beregi, f. szabolcsi, n. károlyi és ermelléki egyházmegyéek majdnem összes presbyteriuma; míg Tisza Kálmán saját egyházmegyéje legnagyobb és legfényesebb egyházában, N.-Szalontán elbukott. Első rangú és irányadó eklésiák hosszú sorozata áll Vályi lobogója alatt a választási küzdelemben; Diószeg, Bözörmény, M.-Tur, Derecske, Kisujtás, Szatmár, Debreczen ő reá szavaztak. Sőt, ha figyelembe vesszük, hogy mellette — netalán bukása esetén — a dunántúli is egy erős és könnyen győzelemre jutható párt alakult volna; Sárospatak és a tiszántúli egyházkerület is nyitlan az ő győzelmet óhajtotta; méltán elmondhatjuk a nagybányai egyházmegye Nt. esperesével: „Vályi János nem csak a szathmári egyházmegyéje, hanem az egész protestans egyháze.”

Szász Béla azt mondja Tisza Kálmánról: „a patens küzdelem első rangú hőse.” Tehát ha volt első rangú hőse a patens küzdelemnek, kellett lenni má od rangúnak is. És vajon egyházkerületünkben kik voltak azok, ha nem ha Degenfeld gróf, Ujfalussy Miklós, Csánádyak és Kóztúk Vályi János is ki egyháza jogainak védelméért akkor börtönt is szenvedett.

Egyháznaknak e harcza — igaz kisebb arányokban szűkebb téren — ma is foly; hiszen nekünk mindig küzdeni kell a lételett! Az az első rangú hős a régi csata mezőt, a régi fegyvereket, melyek pedig mindig jóknak bizonyultak, elhagyta. Az első helyre új bajnokoknak, új fővezérnek kellett lépni. Az egyház oly férfut keresett, ki az ugyanazon vesztely ellen ugyanazon karddal küzdjön, ki a régi hullámzó tengeren ugyanazon hajóval evezzen. E férnut megis találta Vályi Jánosban, a zsiuati ellenek egyik vezér tagjában, kiben — mint Szász Béla is mondja — van sok tiszteletré méltó elvűsége, szabadság szeretet, önállósági törekvés, közügy iránti buzgóság, áldozatkészség, azon kívül van hírneve is, mit pedig oda át tagadni akarnak, és tudni fog szervezni az egyház érdekeinek érvényesülését, mert erély és szilárd akarat jellemzi 26 éves egyházkormányzatát.

Szász Béla és elvtársai fájlalják, hogy e választás nem fogja „Haynald vagy Samassa érseknek, Schlauch vagy Ipolyi püspöknek rendkívüli vagyoni tekintélyét, szellemi és tudományi fölényét, állami és társadalmi befolyását ellensúlyozni.” Az e miatti szomorúság okadatolható volna abban az esetben, ha Tisza Kálmán nem űne már a dunántúli egyházkerületünkben, ha akar valami üdvöset tenni, lehet, hiszen a n.-szalontai egyházmegyének gondnoka lévén, helylyel és szavazattal bír a kerületi gyűlésen; ha az egyetemes ref. egyház érdekeit kívánja képviselni vagy pedig elő-

mozdítani; nyitva előtte az ut, főgondnoka egy egyházkerületnek. A magyarországi ref. egyházakat, különösen a debreczeni zsinat óta, érdekeink oly egységes szervezet hatja át, érdekeink annyira azonosokká lettek, hogy a részeknek virágzása, az egésznek virágzását mozdítja elő; az egyesek dicsősége az összesnek dicsősége, egynek fénye beragyogja mindet.

A mit a kath. clerus rendkívüli vagyoni tekintélyének ellensúlyozására megjegyezhetünk, csak annyi, hogy a kath. egyházi vagyon egészen más természetű, mint a magán birtok; annak célja tisztán egyházi, iskolai és társadalmi intézmények alapítása, fenntartása és segélyezése, míg emennek jövedelme mindig legelső sorban az illető család szükségleteire és kényelmére fordítottik. Így Tisza Kálmánról sem hisszük, bármily jó kedvű adakozó legyen is az, hogy főgondnokká választatása esetén csak 100 ezer forintot alapítványt tett volna is a leendő prot. egyetemre, 50 ezret a domesztikára és 50 ezret pedig némi ellensúlyozásul a kath. növendékeknek, melyeket Bonn és Schuster Konstantin legújabb alapítottak.

Tisza Kálmánról kétségtelenül nem lehet megtagadni a társadalmi és állami befolyást, a mit ezt nagyon is érezzük a hivatalok beöltésénél, hol a protectio és nepotismus oly nagy szerepet játszik, így van most ez politikai életünk összes szervezetében, de hogy befolyásának prot. egyházunkban valami jótékony látható jeleivel találkozunk, azt már tagadni kénytelenítettünk. És egy oly ember kormányát alatt ki inkább az állam, mint az egyház javát munkálja, ki egy központosított kormányhatalomért képes nem csak a polgári muuipiümü szabadságát megnyirbálni, hanem azért kész megszorítani saját egyháza autonómiáját is, a ki — eltekintve a most mondott tényektől — az államkormányzása miatt időt sem szakíthat egyházi ügyekkel foglalkozásra: egy ily férfiú kormányá alatt másként nem is történhetik.

„Mi protestansok — mondja Szász Béla — örökösön panaszokunk elnyomatásunk, hátrátételünk, mellőztetésünk miatt.” Ebben nagyon igaz van. Van rá okunk elég De ha a t. ellenfel oly nagyra van Tisza Kálmán befolyásával és hatalmával, hogy az ellene való választási mozgalmat a Debreczeni Ellenőr szolgálai hízegéssel „Párba az Istennel” névvel jelölje, mondja meg nekünk, hogy a miniszterelnök az ő szolgálatára kész pártjával, miért nem tudott oly csekélyeségeket kereszttől vinni egyháza érdekében, milyen volna a híres 53-ik t. cz. lelkiismeretes megtartása a kath. plebánusok részéről, vagyha áthágják, azoknak szigoru megbüntetésé; miért nincs kivétel az egyházak és iskolák tőkéinek takarékpénztárai megadóztatása alól; miért vetik ki az illetek egyenérték adót a művelődési és humanisticus célokra tett alapítványokra is? — Miért kellett nekünk megérni azt az időt, hogy saját hitfelekezettünkbeli kormányfői kísértse meg beavatkozni az egyház dogmatikai ügyébe és vakmerően egy kath. szentnek tiszteletét erőszakolja ráuk, kik előtt csak egyetlen szent van az Isten. A prot. egyház miért kap csak nyomoruságos néhány ezer forintot még most is szegény egyháza és iskolái, lelkesíti és tanító segélyezésére, míg azoknak metropolitái és püspökei, kik egy nagy délszláv császárságról vagy Dako-Romanioról álmodoznak millokat erő uradalmakat élveznek az állam kezéből? Mi még mindig irgalomból tengünk; mi még mindig mostoha fiait vagyunk a hazának, melyért annyi nemes vért áldoztunk.

Mi nagy reményeket kötöttünk volt Tisza Kálmán hatalmához és befolyásához melyet miniszterelnökségre emelkedésével nyert és

ime minden év ujabb-ujabb tapasztalattal csak keserves csalódásunkat szaporította — Olyan formán jártunk vele, mint a hugonották Navarrai Henrikkel. Páris megerdemelt egy misét. Tisza Kálmán szerint meg a kormány elnöksége és a kath. clerus kegye többet ér a szegény kálmánista egyház szereteténél és a prot. autonómia ügyébeni vezérszerepnél. Ha ő elhagyta egyháza igazi érdekeinek harczte rét: vicem pro vice, — nekünk is el kellett hagynunk őt.

Mi nyugodt lelkiismerettel tekintünk vissza a szavazásra és bizalommal nézünk Vályi János főgondnoksága elé. Huszonhat éves mult kezdekedik, a jövő pedig igazolni fogja itéletünk helyességét.

— Belföldi hírek. A főrendiház elnöksége által Degenfeld József, ki különben eddig is tagja volt a főrendiháznak, Hajdumegye és Debreczen város főispánjává lett kineveztetése folytán ezen hivatalos minőségéből kifolyólag fog újul meghivatni. — Albrecht főherczeg elutazott a kassai hadgyakorlatokról, melyeken honvédségünk nagy előismerést aratott. — A király fogadásán a k. előkészületeire minden oldalról lázas tevékenységet fejtenek ki Szegeden; leérkezése biztosnak mondható.

A horvát válság.

A zágrábi események következtében, kormányunk s a horvát bán között megtartott értekezlet eredményei most már előtűnk fekszenek. Ugyanis:

1. Dávid pénzügyi igazgató visszahívatik. 2. A magyar kormány az országgyűlésnek javaslatot nyújt be, mely szerint az 1868. XXX. t. cz.-nek a horvát nyelvre vonatkozó intézkedése nemcsak mind érvényben maradnak, de minden további viszály kikérüléseért a 62-ik §-nál világosan kimondatik, hogy a közös czimerek minden közös hivatalnál felírás nélkülül fűggesztessenek ki. E szerint a közös hivatalok megjelölése nem a közös czimereken, hanem külön táblán fog megtörténi skizárolag csak horvát nyelven.

Ily körülmények között — a mit olvassuk — gróf Pejacevich horvát bán e méltóságának a jövőre leendő megtartását lehetetlennek tartja és őt a király előrelátólag s alkalmas pillanatban legkegyesebben fel fogja menteni állásától. — A bán lemondására nézve írja a „P. N.”:

„Ez a távirat, mely egészen hiteles helyről érkezik, teljes világot vet arra a szemfényvesztésre, melyet a magyar kormány sugalmazott félhivatalosai a horvát bán lemondásával elkövetnek. A félhivatalosok ugy akarák föltüntetni a kérdést, mintha a bánnak, akár mondott le, akár nem távoznia kellett volna csak időkerés, hogy a fölmentés mikor érkezik meg. Pedig a válság ép ellenkezőleg áll. A bánnak nem kell távoznia, hanem ő maga a kar elmenni, miután a czimerek kiakasztásának módjában érzi sérte magát: menni akar, de nem erőszakkal. Amitás tehát, hogy a bán helyzete az elintézés következtében tarthatatlanná vált. Nemcsak hogy nem vált tarthatatlanná, hanem csak megerősödött t és a bán ma nepszerűbb Horvátországban, mint valaha volt. S hogy lemondását még nem vonta vissza, ez nem jelent mást, mint hogy a bán meg akarja ezzel bélyegezni azt az ildomtalan eljárást melyet a czimerek éjeli kifüggesztése által a bán irányában elkövettek. A bán lemondása tehát a horvátokra nézve nem elvesztett játék, hanem tromf a magyar kormány ellen. S a mit a kormány félhivatalosai híresztelnek, hogy a bánnak mennie kell, mert a magyar állás-

éret győzött, az a legközönségesebb szemfényvesztés.

A horvát országos kormány osztályfőnökei is zintúzen beadták lemondásukat, de ezek iránt határozat csak az új bán hivatalba lépése után hozhatatik. G. R. Bombelles Márk, Rezső tróudörökös főudvarmesterének testvére van, hír szerint, kiszemelve bannak, a lemondott gróf Pejacevich helyére.

A magyar felírásu közös czimerek kifüggesztésére vonatkozólag többféle vélemény kering. Az egyik verzió szerint a magyar felírással ellátott közös czimertáblák már két év óta készzen lennének, és gróf Szapáry már két év előtt el lett volna határozva azokat kifüggesztetni. S ugyanezen verzió szerint gróf Szapáry ezeltől három hónappal adta volna ki Dávid pénzügyi igazgatónak a rendeletet, hogy a magyar felírásu közös czimereket fűggesztesse ki, de az időt és a kalmat ő választja meg hozza. E szerint Dávid pénzügyi igazgató e felhatalmazás alapján a pénzügyminiszter megkérdése nélkül intézkedett volna úgy, a mint a közös czimerek kifüggesztése történt.

Egy másik verzió szerint azonban Dávid pénzügyi igazgató mindezen a pénzügyminiszter közvetlen utasítása szerint járt el. S az utolsó rendelet a pénzügyminiszteről azon az estén ment volna, melyre következő éjjel aztán a magyar felírásu közös czimereket kifüggesztették.

Adakozzunk özv. Solymosinének!

Arról értesitenek t.-eszlári barátaink, hogy a szegény özvegy végre megért; a lefolyt esztendő kétségbejött szenvedései alatt s betegten fekszik most, a midőn élelmet kezemunkájával kellene beszereznie. Olvasóinkat, kik oly nemeslelkűen karolták fel az elhagyottat, a szerencsétlent, annál inkább kérjük, áldozzanak néhány fillért, ki a jók könyörületére — a t.-eszlári ref. lelkész lapunkban közölt levele szerint is — annyira érdemes.

Ujabbán adakoztak lapunknál:

T. A.	60 kr.
Beszterczey Károly	1 frt
N. N.	1 frt.
N. N.	1 frt.
Egy valaki	20 kr.
Szöke Ferencz	30 kr.
N. N.	10 kr.
G. R.	20 kr.
Kozmann István	50 kr.
Karay János	40 kr.
Erdődy Lázló	40 kr.
N. N.	20 kr.
P. J.	50 kr.
Gyulay Józsefné	50 kr.
N. N.	50 kr.
E. G. — a	1 frt.
R Gy.	40 kr.

Köszönetet mondunk az irgalom nevében! Hogy lapunk t. olvasó közönségének megkönyítsük az adakozást, két lap-kihordónak megbiztuk az özv. Solymosinének szánt adakozások átvételével. Szerkesztőségünkben továbbá perselyt állítottunk fel, melybe fillérenként gyűjtenek az adományok.

Gyűjtések több helyen folynak; eddig 125 frt 30 krt mutathatunk ki.

Adakozzunk!

Következő valóban szomorú levelet vettük: Tisza-Eszlár, 1883. aug. 25. Te-

A »DEBRECZEN« TÁRCZÁJA.

Elza.

Nem ismeré szüldit,
— Zimankós hajnalon
A lépcsőházba létek
Egy rongyos vádkoson...

Azt hitte minden ember,
Ki látta, — hogy halott;
De im: szederjes ajkán
Mosoly... Élt, álmódott!

A házi úr, nagy úr volt,
Parancsa teljesült,
S a kis lelenca a portás
Keze alá került...

Tizenhat év letelt, — és
A gyermek nagyra nőtt,
— A palotába adta
A kényes urí nőt!...

Inas, komorna... minden
Szolgálatára állt,
Szépséggel uralta,
Magát a ház urát...

De nem soká... A közsvény
Megölte az urat...
— A lány, kegyence kaptu
A miye csak maradt.

De hát a biut, az élet
Meggzolvja jó korán,
Folytatja tisztesen,
Mérő vakon... bután.

Letört már bimbójában...
— Selyem párnák helyett

Penészes pincze mélyén
A — szalmán feketett.

A lúz elérte s — elhalt.
— Nem szenvedett soká...
Haját az ápolója
Levágta s — eladá...
Julius.

1859-ből.

(Folytatás)

2-or. De ha a kérdéses pont a Ministerium által vélt okon és érdekből ment volna be a törvénybe vagyis ha a zsinat megalakulása és szervezete felett csak ugyan az állam hatalomnak hagyott volna a budai zsinat megalakulásánál. — De épen ellenkező történt; mert az evangelicus rendeknek 1791 február 10 ik több napjain tartott conventje vagy inkább értekezlete fel vévén pontonként az 1790/1. 26 már szentesített törvényczikket, annak mikénti fogantatba vételéről tanácskoztán így határoz: Ad 5-um coordinationem nempe directionis eclesiasticane, sermones erant de synodi generali amborum confessionem celebrande. Circa quae objecta, respecta presertim helv. conf. — additorum post multos bine inde sermones, tolicampuae rei hujus praejuz gravitacionem, in evalutum.

A „Ut suae majestati sacratissime supplicat libello nostro, utriusque confessioni addictorum nomine, proponatur nos esse propositiv ut nove hujus legis tenori confirmiter — objectorum hac lege memoratorum causa videlicet, hoc adhae anno 15 futuri mentis Augusti Budaie et Pestini, utriusque confessioni addictorum sinodi celebrantur. — Quae tinodi uter uinoribus impendens celebrari prossint singulam illarum non nisi circiter 100 personas constare volumus. — S csak ugyan a zsinat-

érti folyamodvány ily szellemben s tartalomban adatott be 1790 február 16-án minek következtében az udvari cancellaria 1791 junius 3-án kérdést intézett a helytartó tanácsához a zsinat miként alakulására s tarthatására nézve melyre báró Podmaniczki József és Vay József helytartó tanácsok legfelső helyreij felterjesztés végett következő véleményt adták: „azok a melyek állandó zsinór mérték gyanánt fognak szolgálni és a melyek iránt a törvény szavai szerent ő Felsége fentartja magának oly rendet alapítani meg, mely azon valás mind világi tagjainak, mind vallás szolgálóinak közhelyesítésével leginkább egyezőnek fog tartatni, a zsinati tárgyalásra utalandók; azok pedig a melyeknek eldöntése közvetlenül a királyi legfelső felügyeleti joghoz tartozik, teljesen ő Felsége elhatározására hagyandók. — Az említett közhelyesítés ugyanis egyetemes zsinatokon kívül ki nem tudható. — Az egyházkerületi gyűlések csak akkor eszközölhetik azt, midőn mindnyájan ugyan azon egyvéleményt nyilvánítják; — de ha valamiben közöltünk eltérés van zsinat nélkül az egyetértés létre nem jöhet.”

A Cancellaria azon kérdésére pedig hogy ki nevezze vagy válassza a zsinati tagokat a protestans keresztény egyház alkotmány alapelvei szerint azt válaszolják: „valami állandó szabályt állapítani meg a zsinati tagok választása végett: szoroson zsinati tárgy, ha pedig csupán a most kérelmezett zsinatok tagjainak választásáról van szó, az minden további kérdés nélkül azokra bizandó, kiknek nevébe a választandók működni fognak.

Mely ezen történeti tényekből következő czáfolatlan igazságok világolnak ki.

Sem a törvény-pontban sem a kormány nyilatkozataiban sem az evangelikusok előterjesztésében, legkisebb nyoma sem található azon értelmezésnek melyet a miniszteri kibocsátánya 4-ik §. vagy világosabban monda

legkisebb nyoma sincs annak, hogy a zsinat szervezete s megalakulása feletti határozást az országgyűlés vagy a felekezet, a kormányra birta volna vagy a kormány tényleg magához vette volna; sőt a posonyi értekezlet a zsinatéri folyamodvány, s a helytartósági vélemény szerint, a zsinat tagjainak miként választását, számát, a zsinat helyét s idejét előlegesen meghatározni s e meghatározás szerint kérelmezni a felekezetet joga, a melyet tényleg gyakorolt is.

Végre, hogy egyház és kormány egyiránt a Coordinatiót egyenesen és közvetlenül zsinati tárgynak s a commanis consensiv nyilvánulásának, egyedül módjával helyül a zsinatot tartották.

A miniszteri kibocsátvány ide vonatkozó indokolásának tehát legkisebb tartható alapja sincs.

II-ik indoka a miniszteriumnak melylyel a császár nyilt parancs és miniszteri rendelet kibocsátását indokolja támogatja ez hogy a választásokól elő állandó zsinat, a maga menetelére és tekintélyére nézve, önmagába hozdozhassa a kezességet s így az általa képviselendő községnak esperességneknek és superioritendiának megnyugtatóra szolgálhason: mindenekelőtt ezen testületek organisatiójának, kell egyen ugymint minden készség ellenvetés és ingátosság ellen teljesen biztosítottnak kell lennie.

Mely fölfogás szerint az egész új szervezet nem egyéb volna, mint zsinati előkészület. — Ezen indokolások a kormány fellépésének egészen új és meglepő; mert sem az 1854-iki évi ideiglenes rendeletben, hol a szenvedésről tüzebben legelőször tetetett ígért, sem a császári nyiltparancs előszavában, sem az 1856-diki tervet kísérő miniszteri levelében csak egy szóval sem említették az, hogy a czél csupán zsinatra előkészülés volna. Azonban hogy a patens és ministeri ren-

kintetes Szerk. Özv. Solymosi dött összegzet postával vettem kelt nyugta bitattam.

Közölttem nak folyó hó 2 eses levelében hogy legzélsé dött s netalán kat. v a l a m i d a n d ó b e — A z o n b a m e g v a l ó s s z i k, a m e n t i s m e g g y ő z ö d t k ö z t e r h e k k e l : d e s i k ö l c m o z v a, h o g y p e d i g k ü l ö n b a z o k k ö v e t e l e t á s o k t o l m e n t r e s z e r e g y ü l t. D e h a h o g y a n a l e s z k e n t r e t t e g n i h a j t o l t. E s e h e j e l ő l t ü n d p o l g á r s á g á e V a j h a n p e l d á t, h o g y d a l o m b ó l o l y l e n n e m e u t v o t t ó l, h a n e m — é l h e t e s g o n d j. F o g a d j a k u l d e m é n y e e k i f e j t e t n e m S o l y m o s y n é n a t i z s t e l e m n e J á n o s, r e f o r m

Ötven get alulított, a „Debreczeni lás köszönet János urtól. T.-Eszlár Előtűnk: Gunya Sándor jegyző. Bota Kálmán

— A d nevelő intéz varró-osztály veszi kezde evet betöltö nélkül. Azok akik a megírások a utca, 2569.

A helybeli e augusztus 30 dekek szept tandij egy is ban 20, a to lül isk. szu fizetendő az fizetendő, k gátolási fe nem reform. tástér az illi fizetnek. Az dek iskolai nem tudna tanusított is

delet kiboc készítő a c z t e t g y ö k e r e c s a k e g y m i n i s t e r i r e m i s z k s e g e g y h á z i e s d e n t i a k u j s a j á t m e g s j e g y z ő k ö n y a l l a m d i j á z z á s z e s r ő l a t ö k ö t e l l e s s e g e i n t é z k e d n i, v a l s e m m i.

Ha ak nak, őszint van, hogy a den kifogás koránt sem tekre haue nyekre vag egyházkeru tott volna. rültre ma mikenti vá nácskozási podás: val nat tekinté

A B t o t t, o s t r o s e n k i á l t a A c s e d e l e t s z e r n a t k e n t e l e m é n y e l ő z t, a m e g m e g a l a k u l t k o r l o t k a t ö r v é n y e s e g y e n e s e n m e r i k, i g a

tt, az a legközségesebb szem... várt országos kormány osztály... szinten beadták lemondásukat, de...

- 60 kr.
1 fr.
20 kr.
30 kr.
10 kr.
20 kr.
50 kr.
40 kr.
40 kr.
20 kr.
50 kr.
50 kr.
1 fr.
40 kr.
30 krt muta'hatunk ki.
Tisza-Eszlár, 1883. aug. 25. Let-

nyoma sincs annak, hogy a zsinat... megalakulása feletti határozást... gyűlés vagy a felekezett, a kormány...

kintetes Szerkesztő ur! Szerencsétlen hitem... Özv. Solymosi Jánosné felségelesére utolag kül-... összeget — 50 forint o. é. — a tegnap...

Közlöttem velem Tekintetes Szerkesztő ur... nak folyó hó 23-án kelt s hozzáim intézett be-... ceses levelében kifejezett abbeli óhaját is...

Ötven % 50 forintot o. é., mely össze-... get alulirott, mint tekintetes Gáspár Imre ur, a...

Nyugta.
T. Eszláron, 1883. aug. 25.
Özv. Solymosi Jánosné,
Gunya Sándor,
néviró Gunya.

Helyi hírek.
A debreczeni ev. ref. egyház leány-... nevelő intézetében és az azzal egybekötött... varró-osztályban az 1883/4 iskolai év szept. 3.

osztályba soroztatik. A felvételi vizsgálat díja... 6 frt. Az újon beirandó növendékek köteles isk-... bizonyítványát, keresztlevelét s a himlő beol-

* Ablakbeverés. Az elmúlt éjjel Lieder... mann Mihály helybeli izraelita lakos kisujt-... csi lakásának két ablakát beverték. A ren-

* Biztonsági vizsgálat. A város határte-... rületen működő összes gőz és lörejtű cseplő-... gépeknek törvény által előírt megvizsgálása...

* Elnapolt esküdttszéki tárgyalás. A Ma r... mor Salamon által S i c h e r m a n n Mór és...

Házánk s a külföld.
A — Az újság hirdetés haszná. Egy amer-...ikai lap ezt írja: Az újsághirdetések értéke...

Muzsák.
Fonyéri Mórának, a budai zsinorkéban... működő Krecsányi színtársulat egyik szorgal-... mas tagjának lesz kedden jutalomjátéka...

hefejezve lett, hazatért a fővárosból, s jeleut-... sét a kiküldetéséről a tanítótestület legköze-... lebb tartandó gyűlésén fogja előterjeszteni.

* A lövész-egylet által jövő szombaton... tartandó disz-lövezési ünnepélyre nagyban... folynak az előkészületek. Az ünnepély alkalm-

* A debreczeni iparoskör helyiségei a... czegledutcai Fiedl házában már csaknem egé-... szesen be vannak rendezve. Az ideiglenesen ki-

* Gyászjelentés. Pongrácz Edéné szül. Bende... Eteleka és Szilassy Odónné szül. Pongrácz...

* A vasúti indóház foyasójáról, a mint... hallottuk, közelebb már nemcsak egy kimeneti... hely lesz az utasok számára. Ideje is volna...

* Megfejtés. Szombati számunk számrejt-... vényét megfejtették: Sz. J. Püspöky Lajosné, Botári Juliska, Zicherman Blanka.

laknak, föl fognak gyújtatni. — Egy e fenyé-... gesének megfelelő tüzetet már fordult is elő... az Új-közben a Toth féle ház leégése. — Za-

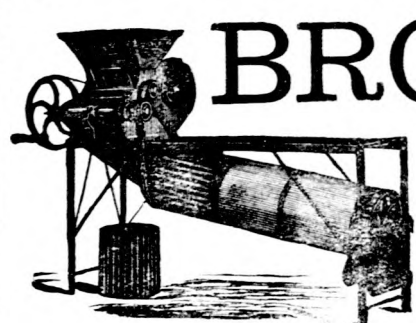
* A szidók ellen. A biblia legre-... gíbb kézirata, melyről mostanában annyit... irtak a lapok, hamisításnak bizonyult be...

* Simor János hercegprímás e hó 23-... kán ülte meg születése 70-ik évét. Küldöt-... téseket, kivéve a székesfehérvári a-...

* A zsidók ellen. A biblia legre-... gíbb kézirata, melyről mostanában annyit... irtak a lapok, hamisításnak bizonyult be...

VILMOS LAJOS
sör-, bor- és étcsarnoka.
Vagyok bátor a n. é. közönségnek becses... figyelmebe ajánlani, miszerint nálam ugy éb-... det, mint vacsorát, akár havonkénti, akár...

(Vége köv.)

Ajánlja minden gazdasági kiállításon kitüntetett

Trieur-jeit

váltható szitákkal.

Gabona tisztító-rostákat.

Tengeri-morzsolókat.

Lyukasított és hasított lemezeket, malmok, méhészeti és technikai célokra.

BROGLE JÓZSEF

gép- és rostalemez-gyára
BUDAPEST gyár: külső váci-ut.
raktár: váci-körút 68.

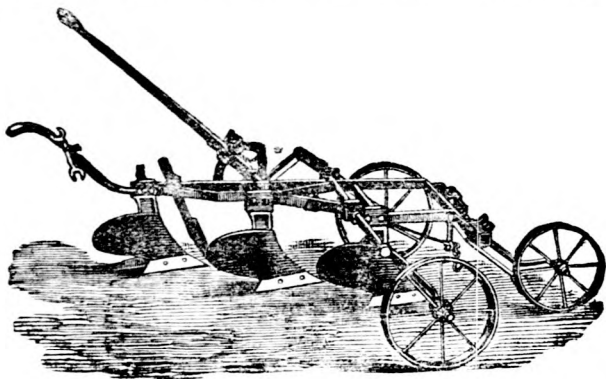
Szabadalmazott

hármaskéket

közönséges és acél kékeket

cséplőgép-lemez-szitákat

gőzcséplő és járgánycséplőkhoz.

járgány-cséplőgépeket

Továbbá e téren a legújabbat:

SCHMID H. szabadalmazott nemzeti rostát,

1882. augusztus 3 án 17,567 sz. alatt szabadalmazva mint egyedüli jogosított gyártója. Nagysága: 4' 4" magas és 2' 4" széles, súlya 50 kilo ára 55 frt.

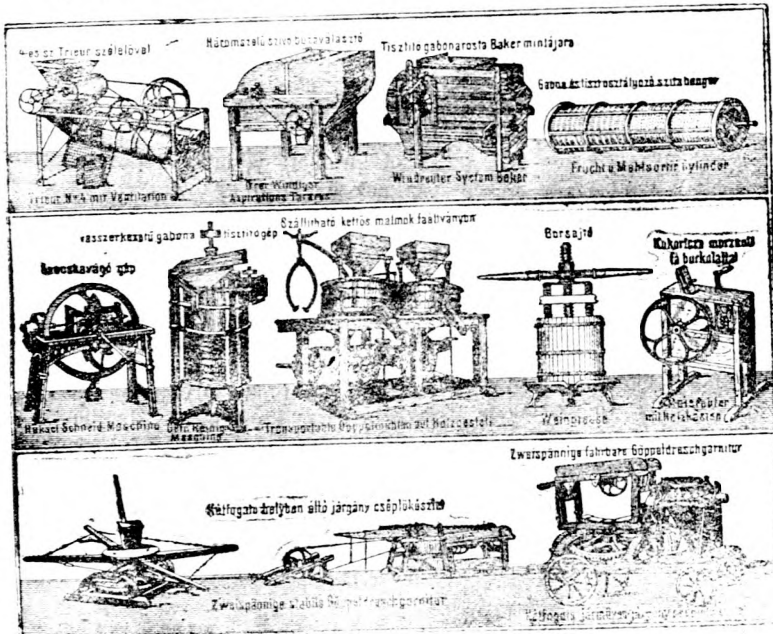
Arjegyzekek kívánatra ingyen és bérmentve.

Gutjahr és Müller Budapesten.

Első b.-pesti Trieur, rostalemez és gazdasági gépgyár

a Margit-híd közelében,

ajánlják szolid szerkezetű és javított gyártmányukat, mint:

Trieurök gazdaság számára: Járgány-Cséplőgépek, szelelő rosták, kukorica-morzsolók, szecskavágók, borsajtók. Különlegességek malmok számára: Dupla-malmok, malom trieur hengerek, gabona-osztályzó hengerek, koptató-gépek, daraválasztó-gépek, tararok, detacherok. Malom alkatrészek, u. m. Transmissiók, szíjkerékek. Rostalemezek: Cséplőgép-rosták, liszthenger-sziták, koptató-lemezek, rászóly-lemezek, stb.

Arjegyzekek kívánatra ingyen és bérmentve.

AZ UNION-BANK GYÁRTELEPEI

BÉCSBEN.

a) Franzensbrückenstrasse 17.,

a bécsi össze-ötö vasút állomása, a Duna-csatorna közelében,

b) a Präteren,

állomása a Duna partí vasutnak, lerakodó hely a Dunagőzhajózási társaságnak.

c) nyugoti vaspálya udvarán,

d) az államvaspálya udvarán.

Az Union bank Bécsben elvállalja az elraktározását, gondozását, bizományszerű eladását a címére utalt mindenféle áruknak, gondoskodik azok szállításáról, megváltatásáról s előlegeket nyújt feladási vévényekre.

Felvilágosítások készséggel nyújtanak, valamint tüzetes árszabályok kívánatra ingyen küldetnek.

Az Union-Bank rendelkezik igen kiterjedt

Spiritus-reservoir-ok

felett, s eszközli ezek bizományi megvételét és eladását.

Az Union-Bank augusztus 1-én megnyitotta Bosznia és Hercegovina részére szab. osztályát Szerajevóban, hol bank-árú és bizományi-ügyleteket és mint fentebb, juttanyos feltételek mellett, mindenféle javak eladását, megvételét, elraktározását, gondozását s.b. eszközli.

Az Union-Bank igazgatósága.

Diszoklevél Székesfehérvár 1879. — Diszoklevél Trieszt 1882. — Erdemérem Szeged 1876. — Aranyérem Páris 1878. — Haladási érem Bécs 1873.

Neuschlosz Ödön és Marcel

ezelőtt NEUSCHLOSZ J. fiai,

gőzfűrés-, faáru- és parket-gyára,

BUDAPEST, ujbpesti rakpart 10.

ajánlja nagyválasztéku parkétjait, folyton nagy készlete van száraz és hibátlan tölgy és fenyőfa amerikai padlózatból.

Parkétrakást vidéken jól és jutányosan eszközöltet.

Kívánatra mintarajzokat és arjegyzekeket, legnagyobb készséggel bérmentve küld. Három évi garantiát nyújt. Elvállal szerszám és épületfa szállítás, ács és asztalos munkákat igen mérsékelt feltételek mellett.

Legújabb találmány.

Az osztrák magyar birodalomra kizárólag szabadalmazott, 6 cs. kir. Felsége által kitüntetett. Mindennemű legyek elleni óvszer, emberek és állatok számára.

Legújabb és cs. k. szabadalommal ellátott találmányom által a legyek nem úgy, mint eddig veszélyes szerekkel, elpusztítottak, minek következtében az illymódú inprágnált legyek az ételek és italokba való behullása által károsakká válnak, hanem az egész légyévadra csak egyszeri használat után is minden helyiségből kiűzetnek, négyféle kísérleti fokozatban:

1. Legyek elleni óvszer lakosztályok számára. A legyek a legrejtettebb helyekből is kiűzetnek, és az egész légyévadra távol tartatnak. Egy pléhszelence ára 8 frt.

2. Legyek elleni óvszer hus stb. számára. A husra a legyek nem szállnak, de ezenkívül ez a legforróbb napokban is megtartja frissességét. Két külön gyártmányban. Ára 11 frt.

3. Legyek elleni óvszer lovak, marhák stb. számára, melylyel minden repülő lötétű, bögöly, szúnyog, muslica, darázs, kolombácsi légy stb. legelőn, országúton, ligeten, erdőn és fogatban is a barmoktól az egész légyévadra eltávolítottatik. Kétféle chemiai készítm. Ára 9 frt.

4. Legyek elleni óvszer különösen istálló számára. Ennek használatánál a legyek egész évad alatt nem találatnak az istállóba. A szar maga sem ember, sem állatnak nem válik szag vagy egyéb által kellemetlenné. Nagy pléhszelencekben 10 frt.

Bővebb részleteket a használati utasítások adnak. Az árak Bécsben, a laboratóriumban értetnek, csomagolás külön költségben számítatik fel. Vidéki megrendelések a pénz avagy 1/2-ának foglalólul való beküldése után, a maradéknak pedig utánvét mellett való felvétele mellett küldetnek meg.

Főraktár: Bécs, Schottenfeldgasse 31. TRIMEL J. cs. kir. szab. tulajdonos egyedüli gyártója és feltalálója a legyek elleni óvszernek.

Egy jó családból való fiú fűszer-üzletben, mint tanuló, alkalmazást nyer.

Bornyász József, nagyvárad-utca.

RÖSER MIKLÓS

iskolai értesítése.

Nyilvános polgári és kereskedelmi iskolám Budapest, Ujvilág-utca 23. szám az iskolai év szeptember 1-én veszi kezdetét. A növendékek felvétele augusztus 20-kától naponta délután 9-12-ig és délután 3-5 óráig eszközölhető. Intézetemet 30 év óta saját erőmből tartom fenn és már 9000 növendéke volt eddig. Polgári iskolámban a kereskedelmi pályára képesítettnek az ifjak. Kereskedelmi iskolám egyenjogú a kereskedelmi akadémiával s növendékei jogosultak a katonai egyévi önkéntesi szolgálatra. A nevelő-intézet ezentúl Röser János tanár vezetésé alá áll.

Programmok kívánatra ingyen.

Röser Miklós.

Verejtékpör

kezek és lábak izzadása ellen.

Hatásos eszköz jótállás mellett használati utasítással együtt, csomagokban, csomagja 50 kr.

Valódi Seidlitz-pör, egy doboz tartalmaz 1 tucsat port, ára 60 kr.

Valódi pezsgőpör, finom kiállítás-sal, 50 pár 80 kr.

Dr. Pinkus, m. k. törvényszéki és kerületi orvos, az aranyéremkereszt, a nagy arany korona birtokosa találmánya.

Megrendelések utánvétellel küldetnek meg, melyek alatti czégekhez intézendők.

Budapesti ásvány-gyár,

VII., Miksa-utca 21.

Budapesti ásvány-gyár.

Nélkülözhetlen

minden háztartásban!!

Valódi rovarpor svábok, oroszbogarak, (bűdös vöröspoloska és balha részére 1/2 kilo súlyú csomag 80 kr.)

Fémisztító paszta, fémtisztító pomádénak is nevezve, mindenféle fémtárgy tisztítására használva, 12 hádog szelence 42 kr.

Vörös tisztító por 20 csomag 50 kr.

100 iv üvegpapír 1 frt, 50 kr.

100 iv csiszoló papír 2 frt, 50 kr.

100 iv csiszoló vászon 4 frt, 50 kr.

1 tucat doboz éjjeli mécs 45 kr.

1 doboz patkány- és egérméreg, a hatásról jótállás nyújtatik, 50 kr.

Finom gliczerin kilogrammonként 1 frt, 50 kr.

Olaj Stearin éngy tisztító olajnak nevezve kl. 70 kr.

Vizmentes borkendős a hőt (ábbeliné) simává teszi, minden a lábakra keletkező fájdalmat okozó nyomást eltávolít, 6 doboz 50 kr.

16 rudacs finom pecsétviasz 40 kr.

Vörös tisztítópor bécsi mázsája 6 frt.

Legjobbban finomított bécsi méz, bécsi mázsája 8 frt.

Megrendelések utánvétellel küldetnek, csomagolás a legjutányosabb költséggel mellett számítatik. Kéretik a megrendelést pontos, olvasható írással megjelölni, valamint megnevezni, hogy a küldemény postával vagy vasutal küldéssek-e.

Kiváló árúért az elismert czég kezkesedik.

Kereskedők nagyobb megrendelésnél áremgdményben részesülnek.

BUDAPESTI ÁSVÁNY-GYÁR.

VII., Miksa-utca 21. sz.

Figyelemreméltó.

Epilepsiában,

görcsben és idegbajokban szenvedők biztos segélyt találunk rendszereben. Díjazás szemléltető eredmény után. Levelbeli kezelés.

Százak gyógyítva.

Dr. Albert tanár

Paris, 6. Place du Trône.

Előzetes Helyben és y Egy évre . . . Fél évre . . . Negyed évre . . . Egyes sz . . . A lap szemléltető den közlemény fölé felőszint, a bérmentve . . . Előfizethet TELEGGDI K. CSÁTHY KÁ . . . kereskedésben talban KUTASI nyomdájában s a . . .

(r. e.)

de bennünke halottjának zágrábi czim szóval nem bíró, nagy mények hatn lekünkét eg a kinek el gyatva s me bőséghen ful tat annyit, tartsa az el felszárítsa. a gyermekét árvák szeren

A fő azt a komé tanitógyülés megszabott séges nóták referáráival parányi híre vényesen üre állomásra fol zat hirdettet rint: a) eg istálló. b) 4 díj 60 frt. ellátás 30 frt erre az állás

Gratul Ezenk előtt azt is állás után meghalt . . . Chambord ge volt mit em hogy a szeg király a nyo el! Király

Hát biz semmiféle ors 90 frtos tan tanitókról is

Hát eze a melyeken melyeket mé ságu esemén

Hogy n vezetéséhez rideg tanács könnyeket le

Behozta dárídóval és nekik Eldorá de vezér c őket. Nagy tak nekik m lelkesült saj

Egyszer gók közül eg őket a nyom munkát nem ff-es, y- olesó és t tekinték ben használták. Eldorádóbol Kanaan hej! másnak hív sokat!

Hol itt segítő sziv? hol a nemzet Aztán v özvegy, a ki a gyermeke folyt a viz százszor hirt kától, mely Hat hétig fo mekét keres tanu!) . . . ta ott élt tehát tötte megna Es mik